

Ministerieel besluit tot vaststelling van een ontwerp van lijst van de als monument te beschermen Onze-Lieve-Vrouw ter Noodkapel met linden in Hamme

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2014,

BESLUIT:

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, met inbegrip van de cultuuroederen die er integrerend deel van uitmaken zoals opgesomd in de lijst als bijlage bij dit besluit, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische en de volkskundige waarde als monument:

De Onze-Lieve-Vrouw ter Noodkapel met inbegrip van de cultuuroederen die er integrerend deel van uitmaken, zoals opgesomd in de lijst als bijlage bij dit besluit, met linden, gelegen in

Hamme, Doorn zonder nummer

bekend ten kadaster:

Hamme, 2de afdeling, sectie E, perceelnummer 412/02

zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

De kleine Onze-Lieve-Vrouw ter Noodkapel, vroeger ook als Sint-Anna Doornkapel gekend, in de wijk Sint-Anna, klimt volgens historisch kaartmateriaal in kern op tot de 18de eeuw en werd in 1816 gerenoveerd of herbouwd. De naamgeving van de kapel, toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw ter Nood verwijst naar een oude Mariadevotie en bevestigt de oude oorsprong van de kapel. De heroprichting van de kapel in 1816 is illustratief voor de ontstaansgeschiedenis van deze

devotieplaatsen, waarbij tijdens de Franse Revolutie vernield klein religieus erfgoed na de val van Napoleon in 1815 op ruimere schaal kon worden (her)opgebouwd.

Naar eeuwenoude gewoonte is de kapel, vergezeld van lindebomen, ingeplant op een oude driesprong nabij de historische verbindingsweg tussen Hamme en Zele. Door deze centrale inplanting is de kapel niet alleen duidelijk zichtbaar in de omgeving, maar ook herkenbaar als een gebedshuisje dat betekenisvol is voor de geloofsgemeenschap in het gehucht Sint-Anna.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

De Onze-Lieve-Vrouw ter Noodkapel die in de geveltop 1816 gedateerd is, maar teruggaat op een 18de-eeuwse weggapel, is architectuurhistorisch exemplarisch voor eenvoudige religieuze architectuur in landelijke omgeving. Naar vormgeving, materiaalgebruik en stijkenmerken sluit de devotieplaats aan bij 18de-eeuws klein religieus erfgoed. Het uitwendig voorkomen, gekenmerkt door een opvallende in- en uitzwenkende topgevel met voluten en gebogen pseudofronton én een centrale rondbogige deur geflankeerd door hoekpilasters, is een indicatie van de hoge ouderdom van dit erfgoedrelict. Een aantal aspecten van het sobere interieur zoals de structuur en de ingewerkte korfbogige beeldnis boven het gemetste altaar behoren tot de oorspronkelijke aankleding van de Onze-Lieve-Vrouw ter Noodkapel.

Volkskundige waarde:

De toewijding aan Onze-Lieve-Vrouw ter Nood is relevant als uiting van de verering van deze specifieke Mariatitel. De kapel is een waardevolle materiële getuige van een volksdevotie die kenmerkend was voor de regio van Hamme. Tot op heden fungeert de kapel als bidplaats voor de gelovigen. De houten omkaderde plaat met ex-voto's, door gelovigen in de kapel geplaatst als dank voor een gehoorde bede, is een interessante volkskundige uiting van religieuze beleving. Traditioneel voor een christelijke cultusplaats is de kapel vergezeld van twee lindebomen.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

Brussel,

22 DEC. 2014

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS